

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/61/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817209108
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7817209108.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci navrhovateľky T. K. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej na T. der J. 3, XXXXX R./F. v V. zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Chrenkom so sídlom advokátskej kancelárie v Trnave na Hlavnej ul. č. 25 proti povinnému R. K. nar. X.X.XXXX bývajúcim v I. na E. ulici č. X zastúpeného advokátom J. Ladislavom Csákóm so sídlom advokátskej kancelárie v Rožňave na Hviezdoslavovej ulici č. 4 za účasti matky S. K. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na T. der J. 3, XXXXX R./F. v V. zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Chrenkom so sídlom advokátskej kancelárie v Trnave na Hlavnej ul. č. 25 v konaní o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa o odvolaní povinného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 5P/99/2017 - 434 zo dňa 27.8.2020 takto

rozhodol:

Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že:

I. Povinného z a v ä z u j e prispievať na výživu navrhovateľky mesačne sumou 150 Eur od 6.9.2017 do 30.6.2020 splatnou vždy do 15. dňa v mesiaci navrhovateľke.

II. Dlžné výživné za obdobie od 6.9.2017 do 30.6.2020 v sume 4.092 Eur povoľuje povinnému splácať v mesačných splátkach po 150 Eur s tým, že nezaplatením ktorejkoľvek splátky sa stáva splatným celé plnenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava na návrh matky zo dňa 6.9.2017 rozsudkom č.k. 5P/99/2017-60 zo dňa 5.2.2018 zmenil rozsudok ich súdu č.k. 5P/67/2014-45 zo dňa 21.11.2014 tak, že v tom čase maloletú T. zveril do osobnej starostlivosti matky a povinného otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou 50 Eur mesačne. Proti predmetnému rozsudku podala matka maloletej odvolanie, v ktorom namietla určenú sumu výživného. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 8CoP/145/2018-107 zo dňa 28.8.2018 zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd Rožňava rozsudkom č.k. 5P/99/2017 - 434 zo dňa 27.8.2020 zaviazal otca prispievať na výživu v tom čase maloletej Simony sumou 150 Eur mesačne od 15.7.2017 do dňa 30.6.2020 matke vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Dlžné výživné za obdobie od 15.7.2017 do 30.6.2020 v sume 4.337 Eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 150 Eur, pod hrozbou straty výhody splátok.

2. Súd prvej inštancie zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine s odôvodnením, že pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti vychádzal z toho, že navrhovateľka sa od 15.7.2017 nachádzala v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žila v spoločnej domácnosti. V čase, kedy navrhovateľka odišla žiť k matke, mala 16 rokov, dňa 12.8.2019

nadobudla plnoletosť. Za základnú podmienku správneho určenia vyživovacej povinnosti považoval vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tie základné patria bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby, preprava, poplatky za záujmovú činnosť. Sú to bežné výdavky dieťaťa vyplývajúce z jeho veku a potrieb, ktoré ani nie je potrebné dokazovať. Len na úhradu bývania potrebovala navrhovateľka mesačne sumu cca 160 Eur, stravné 200 Eur, cestovné 83 Eur, krúžky 55 Eur. Po ich zrátaní vyšlo, že mesačne potrebovala takmer 500 Eur na pokrytie všetkých svojich nevyhnutných nákladov, v ktorých ešte nebolo zarátané ošatenie, drogéria a zdravotná starostlivosť. Keďže navrhovateľka má oboch rodičov, sú obaja povinní zabezpečovať jej výdavky. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na jej výživu mesačne sumou 150 Eur, ktorá zodpovedá jej odôvodneným potrebám. Súd v tomto rozhodnutí uplatnil princíp potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné, ktorý spočíva v tom, že súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, ktoré povinný mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové schopnosti, dopyt na trhu práce. Zistil ponuky na trhu práce vzhľadom k zameraniu povinného, z ktorých vyplynulo, že je v schopnostiach a možnostiach povinného reálne dosahovať vyšší príjem ako v súčasnosti dosahuje. Povinný sa síce odvolával na svoje zdravotné problémy, ale o priznanie invalidného dôchodku požiadal až v roku 2020, do dňa rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku rozhodnuté nebolo. Prihliadol aj na posudok ÚPSVaR, z ktorého vyplýva, že jediné dôsledky, ktoré vyplývajú povinnému otcovi z jeho zdravotného stavu, sú zvýšené výdavky na diétne stravovanie, na ktoré mu v konečnom dôsledku bol priznaný aj peňažný príspevok. Povinný nepredložil žiadne relevantné dôkazy o tom, že by nebol schopný sa zamestnať. Rovnako súd neprihliadol na výdavky povinného, ktoré nie sú pre život nevyhnutné, ako sú úvery, poisťky, náklady na mobilný telefón a exekúcie. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa otec úmyselne vyhýba skutočnému zárobku. Od roku 2015 bol zamestnaný len na dohodu o vykonaní práce s tak minimálnym príjmom, ktorý nedokázal pokryť ani základné výdavky na živobytie jeho, ako aj navrhovateľky, ktorá s ním v tom čase ešte žila v spoločnej domácnosti. Povinný stále žije sám v mestskom nájomnom byte, za ktorý uhrádza nájomné 240 Eur mesačne, napriek svojmu deklarovanejmu príjmu 38 Eur, čo je podpora v nezamestnanosti. Na otázky súdu z čoho uhrádza výdavky na bývanie a stravovanie uviedol, že mu pomáha mama, bratia, priateľka a známi. Vyhýbavo odpovedal na otázky týkajúce sa jeho príjmu v čase, keď s ním navrhovateľka žila v spoločnej domácnosti ohľadom jeho príležitostných prác ako security. Toto konanie povinného súd prvej inštancie považoval za účelové, v úmysle vyhnúť sa plateniu výživného na navrhovateľku v požadovanej výške. Ďalej uviedol, že neprihliadal na príjmy súčasného priateľa matky, nakoľko tento nemá vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke. Ak tento súčasný partner pomáha matke so zabezpečením ich výživy, robí to výlučne dobrovoľne. Súd prvej inštancie priznal navrhovateľke výživné od 15.7.2017, t.j. odkedy bola v starostlivosti matky do 30.6.2020, kedy ukončila prípravu na budúce povolanie. Povinný uhradil výživné v roku 2018 celkovo v sume 264 Eur, v roku 2019 v sume 495 Eur a v roku 2020 v sume 229 Eur. Povinnému vzniklo dlžné výživné spolu v sume 4.337 Eur (priznané výživné 5.325 Eur - uhradené výživné 988 Eur), ktoré mu súd povolil splácať v mesačných splátkach po 150 Eur.

3. Proti rozsudku v stanovenej lehote podal odvolanie povinný z dôvodu, že súd prvej inštancie mu znemožnil, aby mohol uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že súd neodôvodnil, prečo nevykonaním celého radu dôkazov, ktoré navrhol vykonať, neuviedol, prečo nevy počul samotnú navrhovateľku potom, ako dovŕšila plnoletosť, neodôvodnil ako mohol kolízny opatrovník klásť otázky na pojednávaní dňa 25.5.2020, ktorého sa nezúčastnil, prečo nevykonaním dôkazov, na ktorom založil svoje rozhodnutie (internetové informácie z webovej stránky www.8H.sk napr. jeho oboznámením - prečítaním), prečo nezohľadnil jeho značne zhoršený zdravotný stav majúci vážny dopad na jeho schopnosť a možnosť pracovať a tým dosahovať príjem, prečo priznal výživné spätne, prečo vychádzal z jeho potenciálneho príjmu aktuálneho koncom

júna 2020 hoci vyživovacia povinnosť mu začala už od 15.7.2017, prečo nerozlíšil obdobie medzi obdobím pred jeho ochorením a po ňom, prečo ho zaviazal prispievať vyživovacou povinnosťou aj za obdobie, v ktorom maloletá bola zverená ešte do jeho osobnej starostlivosti, prečo sa nevenoval otázke, že od 21.2.2020 bol poberateľom dávok v nezamestnanosti. Zdôraznil, že sa zúčastnil každého pojednávania, navrhoval a predkladal dôkazy, z odôvodnenia rozhodnutia sa však nedozvedel, prečo súd na ním predložené dôkazy neprihliadol a prečo ani nevykonal dôkazy, ktoré navrhol. Z toho dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení. Namietal pravdivosť čestného vyhlásenia navrhovateľky k čomu ju chcel vypočuť, toto mu umožnené nebolo. Navyiac podľa jeho názoru čestné vyhlásenie ani nemôže byť považované za dôkaz, keďže ustanovenie § 187 ods. 1 CSP takýto dôkazný prostriedok nepozná. Spochybnil, či navrhovateľka za rozhodné obdobie vôbec navštevovala školu, ani tento dôkaz súd nevykonal. Nazdáva sa, že súd vykonané dôkazy nevyhodnotil správne a z týchto nevyvodil správne skutkové ani právne závery. Pokiaľ za hlavný dôkaz preukazujúci jeho zárobkové možnosti a schopnosti považoval webovú stránku www.8H.sk prehliadol, že ide o také údajné voľné pracovné miesta, ktoré sú značne vzdialené od jeho trvalého bydliska, kde žije a kde v rozhodnom období opatroval jeho veľmi ťažko chorú matku trpiacu na viaceré ochorenia vrátane onkologického. Ak sa rozhodol vykonať takýto dôkaz, rozhodne mal skúmať, či príslušný zamestnávateľ nahrádza cestovné, diéty, či má možnosť poskytnúť ubytovanie, ak áno za akú cenu. Ani takéto dokazovanie súd nevykonal. Zdôraznil, že odôvodnenie musí byť úplné v tom zmysle, že sa súd má vysporiadať so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že ho považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a riadne zistil skutkový stav. Podľa jej názoru súd prvej inštancie svoje rozhodnutie jasne, stručne a zrozumiteľne zdôvodnil. Čo sa týka jej vypočutia mala právo byť vypočutá, ona však toto právo nevyužila, nemala potrebu sa vo veci osobne vyjadriť, iní účastníci jej výsluch nenavrhli. Ani v súčasnej dobe nemá záujem vo veci osobne vypovedať, keďže sa nevie z Nemecka dostať na súd. Súhlas s pokračovaním v konaní po dosiahnutí plnoletosti prejavila tým, že splnomocnila právneho zástupcu na jej zastupovanie v konaní a poverila ho uplatňovaním jej nároku na výživné, pričom na tomto návrhu v celom rozsahu trvá. Matka bola vypočutá prostredníctvom dožiadaného súdu. Má za to, že súd správne priznal výživné od 15.7.2017, kedy došlo k podstatnej zmene pomerov opodstatňujúcich zmenu dovtedajšieho rozsudku. Od uvedeného dňa bola vo faktickej výlučnej starostlivosti matky, o čom rozhodol súd ešte rozsudkom zo dňa 5.2.2018. Ak povinný tvrdí, že mal dohodnuté zamestnanie, do ktorého mu zabránil nastúpiť lekársky posudok, toto z vykonaného dokazovania nevyplýva. Z tohto vyplýva, že otec trpí na diagnózu diabetes, táto má však vplyv len na jeho zvýšené náklady na diétne stravovanie, nie nejaké fyzické, či iné obmedzenia. Poznomenáva, že diabetes má spojitosť aj s otcovou nadváhou, čo je hlavný rizikový faktor cukrovky a za ktorú zodpovedá výhradne povinný. Jeho tvrdenie, že rozsudok je neodôvodnený, nepresvedčivý, či nezrozumiteľný, je len jeho subjektívnym názorom. Ak povinný namietka, že sa obsiahlo vyjadroval a súd nezohľadnil všetky jeho skutkové tvrdenia, poukazuje na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Čo sa týka namietaného čestného vyhlásenia, toto písala sama z vlastnej vôle a bez akéhokoľvek nátlaku matky. Zopakovala, že mala veľmi jasnú vedomosť, že povinný v dobe ich spolužitia pracoval a zarábala, pričom išlo o viaceré práce bez pracovnej zmluvy. Tento stav vyhovoval obom stranám. Povinnému preto, že sa voči nemu viedli exekučné konania a teda akýkoľvek oficiálny príjem by podliehal exekúcii; zamestnávateľovi preto, že to znižovalo jeho mzdové náklady. K námietke otca, že súd nevykonal ním navrhované dôkazy uviedla, že ide o návrhy dôkazov, ktoré boli buď irelevantné k predmetu konania alebo ich realizácia by znamenala značné predĺženie konania, pričom ani zistenie navrhovaných skutočností by nemalo priamy vplyv na určenie výšky vyživovacej povinnosti povinného. Navrhovaný dôkaz o tom, či študovala súd vykonal, takýto dôkaz sa v spise nachádza. K námietke povinného ohľadom zistenia súdu o možnostiach jeho zamestnania sa v odbore navrhovateľka uviedla, že súd možnosti zamestnania vyhľadal na internete na vyhľadávacej stránke pracovných ponúk, čo je štandardným a súdmi bežne používaným spôsobom zisťovania pracovných možností. Poukázala na to, že súd musí posudzovať možnosti objektívne, teda či možnosti zamestnania v odbore existujú alebo nie. Tvrdí, že povinný v minulosti pracoval, či už oficiálne alebo na čierno, čím fakticky potvrdil svoju spôsobilosť byť pracovne činný a dosahovať príjem. Naopak

povinný za uvedené obdobie nijako nepreukázal jeho snahu zamestnať sa, nezamestnaným sa oficiálne stal až v neskoršom priebehu konania, pritom sa jedná o fyzicky veľmi disponovaného muža v najlepších rokoch, ktorý je už od pohľadu schopný vykonávať aj náročnejšiu prácu. Poukázala na tú skutočnosť, že celé konanie je poznamenané snahou povinného vyhnúť sa plneniu jeho vyživovacej povinnosti a nemať žiaden oficiálny príjem. Zdôraznila, že výživné v sume 150,- Eur je úplné minimum, ktoré by mal povinný platiť na akékoľvek plnoleté dieťa s poukazom na vek dieťaťa, jeho fyzickú vyspelosť a s tým spojené vyživovacie potreby, školské a mimoškolské aktivity a výdavky. V jej konkrétnom prípade je osobitne potrebné vziať zreteľ na vyššiu úroveň cien a celkovo značne vyššiu sumu životných nákladov v Nemecku, kde žije, od čoho sa odvíja aj suma jej odôvodnených potrieb. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

5. Povinný vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky uviedol, že podľa jeho názoru táto mala byť vypočítaná súdom predovšetkým za obdobie, kedy dosiahla plnoletosť. Jej formálne tvrdenie prednesené v odvolacom konaní, že súhlasí s návrhom nemôže nahradiť ani prednes návrhu ani jej účastnícku výpoveď. Dovŕšením 18-teho roku svojho veku sa stala účastníčkou tohto súdneho konania, ktorého predmet sa taktiež zmenil z pôvodného výživného pre maloleté dieťa na výživné pre plnoleté dieťa. Súd prvej inštancie preto pochybil, keď začal prejednávať vec bez prítomnosti navrhovateľky, pričom z ust. § 181 ods. 1 CSP je zrejmé, že po vyvolaní veci žalobca má predniesť podstatný obsah žaloby, čo sa v tomto prípade nestalo. Považuje za nesprávny názor, že splnomocnením právneho zástupcu ktokoľvek prejavuje súhlas s pokračovaním v súdnom konaní. Dohoda na plnomocenstve svedčí len o tom, že splnomocniteľ prejavuje vôľu byť niekým zastúpený. Zdôraznil, že predmetom konania je rozhodovanie o rozsahu jeho vyživovacej povinnosti k dcére a preto súd si jej pomery mohol (musel) zisťovať osobným výsluchom oprávnenej a to kontradiktórnym spôsobom, čo sa ale nestalo. Súhlasil, že súd vo svojom rozhodnutí nemusí dať odpoveď na všetky nastolené otázky, len na otázky zásadného významu. Podľa neho v prejednávanej veci súd ale nedal odpoveď ani na otázky zásadného významu tak, ako na to poukázal v podanom odvolaní. Poprel, že by pracoval a zarábal u viacerých zamestnávateľov, ak mala takúto informáciu, mohla označiť týchto zamestnávateľov, svoje tvrdenia ničím nepreukázala, naopak on jej tvrdenia vyvrátil. Nesúhlasil s jej tvrdením, že ním navrhnuté dôkazy boli nedôvodné, naopak navrhnutými dôkazmi mal súd zistiť objektívne skutkový stav veci, ak dôkazy nepripustil, mal odôvodniť, prečo nevykonal ten ktorý dôkaz. Zdôraznil, že on výživné na ňu platí podľa svojich možností a schopností a to dokonca za pomoci jeho blízkych, pričom za služby advokáta nezaplatil ani jediný cent, pretože tento mu advokátske služby poskytuje bezplatne.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca ako aj k vyjadreniu navrhovateľky k odvolaniu otca uviedol, že naďalej zastáva názor, že je v záujme maloletej, aby sa na každodenných opodstatnených potrebách súvisiacich s jej vekom, prípravou na budúce povolanie, zdravotným stavom a voľnočasovými aktivitami podieľali obidvaja rodičia podľa svojich možností a schopností. Trval na písomných a ústnych vyjadreniach poskytnutých v priebehu predmetného konania vedeného na Okresnom súde Rožňava do dosiahnutia plnoletosti dieťaťa.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

8. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie síce riadne zistil skutočný stav (§ 25 a § 36 CMP), správne ho posúdil podľa ustanovení Zákona o rodine o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, riadne vyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného

otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami navrhovateľky, avšak nesprávne určil začiatok vyživovacej povinnosti povinného voči navrhovateľke. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že určené výživné zodpovedá právu navrhovateľky podieľať sa na životnej úrovni povinného, ktorého príjmové pomery odôvodňujú určenie výživného v určenom rozsahu. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovaní výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje príjmovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovaním bytových potrieb dieťaťa.

12. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Na konkrétnej výške priemerných mesačných nákladov sa bude podieľať každý z rodičov v rozsahu, ktorý zodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Na strane každého rodiča zohľadní súd jeho zárobky, schopnosti, možnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

13. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Má prednosť pred vyživovacou povinnosťou detí voči rodičom. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Na tieto skutočnosti prihliada aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Pri rozhodovaní o výživnom je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.

14. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia je súladné s § 220 ods. 2 CSP, keďže je z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľka domáha, z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril povinný, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, ako vec právne posúdil, pričom jeho odôvodnenie rozhodnutia považoval za presvedčivé. Presvedčivým a dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo uplatnil princíp potenciality príjmu povinného, na základe čoho určil výšku potencionálneho príjmu povinného. Súd prvej inštancie mal hodnoverným spôsobom (potvrdením o návšteve školy) preukázané, že navrhovateľka až do konca školského roka 2019/2020 bola žiačkou strednej školy Oberstufenzentrum Elbe-Elster a tým, že aj vyživovacia povinnosť povinného trvala až do 30.6.2020.

15. Odvolací súd po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci a vyhodnotení vykonaného dokazovania so zreteľom na preukázané zárobkové možnosti povinného odôvodnené potreby navrhovateľky dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach povinného prispievať na výživu navrhovateľky 150 Eur mesačne od podania návrhu, t.j. od 6.9.2017. Matka navrhovateľky a následne ani navrhovateľka ničím nepreukázali, prečo žiadali priznať výživné od skoršieho dátumu, ako to uvádza ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého je možné výživné priznať len odo dňa začatia súdneho konania s výnimkou, že výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Pretože navrhovateľka nepreukázala, prečo by jej súd mal priznať výživné skôr, ako je to uvedené v citovanom ustanovení Zákona o rodine, nepoukázala na žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, preto odvolací súd zmenil v súlade s § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznal navrhovateľke výživné od 6.9.2017. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vychádzal z potencionálneho zárobku povinného zisteného z internetového portálu www.8H.sk. Odvolací súd uvádza, že sa jedná o verejne dostupný portál, preto nebolo potrebné ho zvlášť oboznamovať ako listinný dôkaz, keďže ide o všeobecne dostupnú informáciu. Zohľadnil aj zdravotný stav povinného. Napriek tomu, že má diabetes, netrpí ťažkými poruchami mobility. Zvýšené výdavky na diétne stravovanie má kompenzované peňažným príspevkom z ÚPSVaR Rožňava. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Dostatočným spôsobom sa vysporiadal s argumentáciou povinného uplatnenou v odvolacom konaní už v napadnutom rozhodnutí. Tým sa dostatočným spôsobom vysporiadal s argumentáciou povinného týkajúcou sa skutkovej a právnej otázky rozhodovanej veci, čím neodňal povinnému právo konať pred súdom a neporušil jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Pokiaľ povinný namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci odvolací súd zdôrazňuje, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie mal dostatok podkladov na zistenie skutočného stavu veci vo vzťahu k predmetu konania.

16. Čo sa týka odvolacej námietky povinného, že navrhovateľka nebola vypočutá v konaní, odvolací súd uvádza, že táto riadne splnomocnila svojho právneho zástupcu dňa 30.10.2019 na jej zastupovanie v konaní vedenom pod sp. zn. 5P/99/2017 a tento ju riadne zastupoval v celom konaní, vykonával za ňu všetky úkony. V konaní nie je prítomnosť strany na pojednávaní podmienkou prejednaní a rozhodnutia veci. Prednesenie žaloby je síce primárnym a základným procesným úkonom v rámci pojednávania, ale tento úkon je bez akýchkoľvek obmedzení zastupiteľný a žalobu môže v mene žalobcu predniesť aj jeho zástupca. Ak súd vykoná pojednávanie v neprítomnosti strany a jej zástupcu, oboznámi prítomných s podstatným obsahom žaloby (návrhu) a eventuálnej žalobcovej repliky. Z obsahu spisu je zrejmé, že všetky tieto podmienky splnené boli. Z obsahu spisu taktiež vyplýva odpoveď na odvoláciu námietku povinného, „ako mohol kolízny opatrovník klásť otázky na pojednávaní dňa 25.5.2020, ktorého sa nezúčastnil“, pretože zo zápisnice z pojednávania je zrejmé, že kolízny opatrovník na pojednávaní v uvedený deň prítomný bol.

17. Pretože odvolací súd zmenil obdobie, za ktoré určil vyživovaciu povinnosť povinného voči navrhovateľke, musel nanovo vypočítať aj vzniknuté dlžné výživné za dané obdobie. Pri určenom

výživnom 150 Eur mesačne od 6.9.2017 do 30.6.2020 je výživné 5.080 Eur. Od tejto sumy odvolací súd odrátal povinným uhradené čiastky výživného v roku 2018 v sume 264 Eur, v roku 2019 v sume 495 Eur a v roku 2020 v sume 229 Eur spolu 988 Eur. Povinnému tak vzniklo dlžné výživné v sume 4.092 Eur (5.080 Eur - 988 Eur), ktoré mu odvolací súd povolil splácať v mesačných splátkach po 150 Eur pod hrozbou straty výhody splátok. Takto upravená splatnosť dlhu na výživnom spĺňa účel výživného, umožní jeho zaplatenie v primeranej dobe a zároveň zohľadňuje príjmové a majetkové pomery povinného preukázané v konaní.

18. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutých výrokoch o výživnom a dlžnom výživnom podľa ust. § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).